

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Paweł Księżak

w sprawie z protestu wyborczego L. M. i M. W.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w W. [...] i Prokuratora Generalnego, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 22 listopada 2019 r.,

- 1) wyraża opinię, że zarzut zawarty w punkcie pierwszym jest zasadny, jednak naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów;**
- 2) w pozostałym zakresie pozostawia protest wyborczy bez dalszego biegu.**

UZASADNIENIE

L. M. oraz M. W. (pismem z 22 października 2019 r. – data stempla pocztowego) wnieśli do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z 13 października 2019 r. w okręgu nr [...] z powodu dopuszczenia się przestępstw przeciwko wyborom wymienionych w rozdziale XXXI k.k., dotyczących przebiegu głosowania i ustalania wyników głosowania; a także naruszenia prawa wyborczego określonego w ustawie z 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (dalej: k.wyb.) oraz w wytycznych dla OKW

zawartych w Uchwale PKW nr 210/2019, a dotyczących przebiegu głosowania oraz ustalania wyników głosowania.

Skarżący wniesli o unieważnienie wyborów na posłów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej 2019 r. w Okręgu Wyborczym Nr (...) i ponowne sprawdzenie i przeliczenie głosów oddanych na listę nr [...] oraz głosów nieważnych w okręgu nr (...).

L. M. oraz M. W. oparli swój protest na dwóch zarzutach:

1) karty i spis wyborców zostały dostarczone w niedzielę - 13 października 2019 r. o godzinie 5:00 (było zatem - zdaniem skarżących - zbyt późno, by upewnić się czy spis wyborców zgadza się ze stanem faktycznym);

2) nienależycie przeszkolono członków OKW przez organy gminne. Egzaminy ze znajomości przepisów prawa wyborczego przeprowadzone przez Stowarzyszenie [...] na kilkuset członkach i przewodniczących OKW wykazały mierną znajomość zarówno k.wyb., jak i Wytocznych Państwowej Komisji Wyborczej.

Powyższe nienależyte przeszkolenie miało - w ocenie skarżących - skutkować błędami w interpretacji głosu oddanego na zmarłego kandydata w wyborach o parlamencie.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (w piśmie z 4 listopada 2019 r.) wyraził opinię, że w odniesieniu do zarzutu pierwszego, jeżeli opisana w proteście sytuacja rzeczywiście miała miejsce, to doszło do naruszenia procedury wyborczej, lecz nie miało to wpływu na wynik wyborów. Natomiast w odniesieniu do drugiego zarzutu wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, gdyż w tym zakresie protest nie spełnia wymogów kodeksu wyborczego.

Przewodnicząca Okręgowej Komisji Wyborczej w W. [...] (pismem z 4 listopada 2019 r.) wskazała, iż argumentacja zawarta w proteście nie zawiera żadnego poparcia w materiale dowodowym, że w jakikolwiek sposób zostało naruszone prawo wyborcze czy też przepisy regulujące procedury wyborcze, które miały wpływ na wynik wyborów. Mając powyższe na uwadze, Okręgowa Komisja Wyborcza w W. [...] wyraziła opinię, że zarzuty protestu są bezzasadne, a sam protest należy pozostawić bez dalszego biegu.

Prokurator Generalny (pismem z 5 listopada 2019 r.) również wniósł o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu. Zaznaczył, że zgodnie z art. 241 § 3 k.wyb. wnoszący protest winien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera. M. W. oraz L. M. przedstawiając zarzuty, nie przytoczyli dowodów przemawiających za tym, że relacjonowane przez nich naruszenia faktycznie miały miejsce. Nadto Prokurator Generalny zwrócił uwagę, iż zbyt późne - zdaniem skarżących - dostarczenie do OKW kart wyborczych oraz dokumentu zawierającego spis wyborców stanowiło naruszenie uchwały PKW zawierającej wytyczne dla OKW, nie zaś przepisów k.wyb. Zdaniem Prokuratora Generalnego, załączone dokumenty, mające stanowić dowód wystąpienia uchybień wskazywanych w podniesionych zarzutach, pozostawały irrelewantne z punktu widzenia ich treści, za wyjątkiem zarzutu naruszenia wytycznych PKW, który nie mógł być przedmiotem skutecznego protestu wyborczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z treścią art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k.k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Według regulacji zawartej w art. 241 § 3 k.wyb., wnoszący protest powinien wskazać w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera te zarzuty. Wskazanie zarzutów i dowodów jest wymogiem formalnym protestu wyborczego, którego niespełnienie skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu, stosownie do treści art. 243 § 1 k.wyb.

Sąd Najwyższy uznał za wiarygodny zarzut, iż karty i spis wyborców zostały dostarczone w niedzielę - 13 października 2019 r. o godzinie 5:00 (zbyt późno, by upewnić się czy spis wyborców zgadza się ze stanem faktycznym).

Przewodnicząca OKW nie wskazała daty otrzymania jednego egzemplarza spisu wyborców i nie zaprzeczyła podanej przez skarżących daty i godziny dostarczenia tego dokumentu.

Sąd Najwyższy uznał, że doszło do naruszenia art. 26 § 12 k.wyb. Zgodnie bowiem z dyspozycją zawartą w tym przepisie, jeden egzemplarz spisu wyborców, sporządzony przez właściwą gminę przekazuje się w przeddzień wyborów przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej.

Naruszenie art. 26 § 12 k.wyb. nie miało jednak wpływu na wynik wyborów. W tym zakresie należy wskazać, iż przesłanie kart i spisu wyborców o godzinie 5:00 w dniu wyborów, w żaden sposób nie uniemożliwiło przeprowadzenia wyborów. Z treści protestu nie wynika, by wyborcy zgłaszali nieprawidłowości w przedmiocie ewentualnego niefigurowania w spisie wyborców i związanej z tym niemożności oddania głosu.

W zakresie zarzutu drugiego - kluczowe dla rozstrzygnięcia pozostawało to, iż skarżący nie przytoczyli żadnych (obiektywnie istotnych) dowodów na poparcie swojej argumentacji. W powyższym kontekście należy podnieść, iż ze złożonego protestu nie wynika w szczególności, iż Obwodowa Komisja Wyborcza nr (...) w Ł. nieprawidłowo ustaliła wynik głosowania. W proteście nie przedstawiono bowiem żadnego dowodu, ani nawet nie uprawdopodobniono, że jakkolwiek obwodowa komisja wyborcza w okręgu wyborczym nr [...] w sposób niewłaściwy ustaliła wynik głosowania, w związku ze skreśleniem jednego z kandydatów w tym okręgu wyborczym. Przedstawione przez skarżących konstatacje nie znajdują żadnego obiektywnego uzasadnienia.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy, na podstawie art. 242 § 1 k.wyb. w zw. z art. 336 k.wyb., postanowił wydać opinię o zasadności pierwszego zarzutu, stwierdzając jednocześnie, że naruszenie przepisów k.wyb. nie miało wpływu na wynik wyborów. W pozostałym zakresie, na podstawie art. 243 § 1 k.wyb., protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu.